

K O J E T Ě N S K Ý
kulturní kalendář

ZÁŘÍ 1966

KINO "HANÁ"

2.—4. JSEM TAKÉ JENOM ŽENA

pátek,
sobota,
neděle

Západoněmecká barevná filmová komedie je v podstatě anekdota, kterou vyprávěč rozvedl do filmového příběhu. Hlavní roli v tomto „filmovém meprobamátu“ hraje Maria Schellová.
Vstupné 3, 4, 5 Kčs.
Mládeži do 15 let nepřístupno.

7. a 8. SMRT PŘICHÁZÍ V DEŠTI

středa,
čtvrtek

Tvůrci tohoto slovenského kriminálního filmu hrají s diváky fair play. Divák se téměř na začátku filmu dovidá, že Olga Holešová je v podstatě nešťastná, nemilovaná, ale milující žena, jde mužovi na nervy a bude žít sotva 42 hodin. V následující noci je zavražděna. Vyšetřovatel VB a poručík Michalko to nemají lehké. Každý z podezřelých je něčím sympatický a každý částečně podezřelý. Avšak viník nevydrží s nervy, nevydrží hru až do konce a přiznává se pod tíhou důkazů.
Mládeži do 15 let nepřístupno.

9. pátek OPERACE Y

Barevná sovětská filmová veselohra ze studentského prostředí obsahuje tři povídky.

Hlavním hrdinou všech tří povídek je student Šurik, kterého ve filmu vytváří Alexandr Dëmjanenko.
Mládeži přístupno.

9.—11.

pátek,
sobota,
neděle

VRAH NA DOVOLENÉ

Jugoslávsko-německý širokoúhlý kriminální film vypráví příběh Paula Jesselina, švýcarského průmyslníka, který získal základ svého dnešního bohatství právě za války, kde deponoval kradené zlato ve švýcarských bankách. Scheffer to věděl a chtěl se s ním rozdělit. Přehnal své požadavky — žádal příliš mnoho — a proto musel zamřít. Při vyšetřování se zjistí, kdo je vlastně pan Jesselin, kdo zavraždil Scheffera a kdo ukládal o život mladé paní Jesselinové.
Mládeži do 15 let nepřístupno.

14. a 15.

středa,
čtvrtek

ZPROPADENÁ KARIÉRA

Anglický barevný film vypráví o podivuhodné cestě životem Jimmy Brewstera, který při své velké ctíživosti dostat se výše na společenský žebříček, použije všech možných prostředků, které mu mohou pomoci k vytouženému cíli a nezastaví se ani před chladnokrevně spáchanou vraždou.
Vstupné 3, 4, 5 Kčs.
Mládeži do 15 let nepřístupno.

16.—18.

pátek,
sobota,
neděle

SLEČNY PŘIJDOU POZDĚJI

Děj české detektivky režiséra Ivo Tomana je zasazen do prostředí pražského mezinárodního hotelu. Podle západního vzoru tzv. call-girl si pracovníci tohoto hotelu zřídili zvláštní, přirozeně přísně soukromou, tun

však výnosnější službu pro zahraniční hosty: opatřují jim slečny. Vše klope až do chvíle, kdy je jedna z dívek nalezena mrtva. Pracovníkům bezpečnosti se podaří případ, vedoucí od organizování kuplířství a prostituce až k dvěma vraždám, uzavřít dopadným zločinců.

Mládeži do 15 let nepřístupno.

21. a 22.

BANDA

středa,
čtvrtek

Polský psychologický film je dramatické vyprávění o mladých zločincích. Chce ukázat nejen důsledky chuligánství, ale i příčiny jeho vzniku, jako je lhostejnost rodičů vůči dětem a jejich problémům, i přemíra péče a nudy.
Mládeži přístupno.

23.—25.

CARMEN JONES

pátek,
sobota,
neděle

Po více než jedenácti letech od svého vzniku se dostává na plátna našich kin americký širokoúhlý barevný film, který je moderním přepisem Bizetovy opery Carmen. Je to muzikál na Bizetovu hudbu — dobře udělaný po stránce filmové, hudební i choreografické, výborně zahráný i zpíváný prvotřídním obsazením, jemuž dominují Dorothy Dandridgeová v titulní roli a Harry Belafonte jako desátník Joe.
Mládeži přístupno.

28. a 29.

ČTYŘI PRAVDY

středa,
čtvrtek

Francouzský povídkový film čtyř režisérů (dvou Francouzů, Itala a Španěla) byl natočen na motivy čtyř La Fontainových bajek, přičemž postavili pojem bajky jaksí

na hlavu: na místo zvířecích hrdinů dosadili znovu skutečně lidské bytosti, čímž dokázali, že v bajkách skutečně zvířena jednala jako lidé, že pravdy v bajkách jsou věčné a všelidské. Režiséři, kteří nesporně patří k uměleckým špičkám moderní evropské kinematografie si vybrali vynikající herecké obsazení, které samo o sobě je silným divákovým lákadlem.

Mládeži do 15 nepřístupno.

30. IX,
1. a 2. X.

MELODIE PODZEMÍ

Kriminální komedie francouzského širokoúhlého filmu je dobře udělaným filmem svého žánru. Má vtipně postavenou zápletku s originálním závěrem, je výborně zahráná a svižně režirovaná. Vedle dominantního Jeana Gabina se dobře uplatňuje výrazný zjev Alaina Delona. Gangsterskou trojici doplňuje Maurice Biraud.

Vstupné 6, 7, 8 Kčs.

Mládeži do 15 let nepřístupno.

UPOZORNĚNÍ! Filmová představení, přístupná mládeži, začínající po 18,00 hodině, může mládež výjimečně navštívit jen v doprovodu rodičů nebo jiných dospělých osob!

Dětská představení

4. neděle **ODVÁŽNÝ RADKO**
Jugoslávská barevná hraná pohádka v české řeči.
11. neděle **STRAKONICKÝ DUDÁK**
Český film.
18. neděle **KOLOTOČ POHÁDEK A PŘÍBĚHŮ**
Český barevný film pro děti.
25. neděle **SNĚHURKA**
Barevný německý film podle německých pohádkářů bratří Grimmů.

KULTURNÍ PROGRAM V KLUBU DŮCHODCŮ

7. středa **BESEDA O SSSR** s účastníky zájezdu.
14. středa **BESEDA O KNIZE.**
21. středa **BESEDA** na téma „Týden boje proti fašismu a válce“.
28. středa **BESEDA** o Bedřichu Smetanovi a jeho slavné „Prodané nevěstě“.

OSVĚTOVÁ BESEDA KOJETÍN

připravuje opět pro podzimní období r. 1966 divadelní cyklus na předplatné, který bude mít následující program:

- Ve středu 21. září **OPERETA TANČÍ A ZPÍVÁ**
Večer výstupů, arií a duet ze známých operet „Země úsměvů“, „Vinobraní“, „Hraběnka Marica“, „Perly panny Serafinky“, „Rose Marie“ a dalších v podání členů Divadla O. Stibora Olomouc.
- Ve středu 6. října **MARIE STUARTOVNA**
Klasické drama Fridricha Schillera. Hraje Slováké divadlo Uh. Hradiště.
- Ve středu 26. října **VĚČNĚ MLADÁ HISTORIE**
Výpravná komedie z období Napoleonova života od sovětského autora Gladkova. Hraje Divadlo pracujících Gottwaldov.
- Ve středu 9. listopadu **KRÁL TULÁKŮ**
Romantická opereta Rudolfa Frimla, kterou sehraje Divadlo Z. Nejedlého z Opavy.
- Ve středu 30. listopadu **ÚNOS SABINEK**
Hudební komedie oblíbeného německého veseloherního autora minulého století Franze von Schönthana v podání Slovákého divadla Uh. Hradiště.

Představení budou hrána jako obvykle v sále TJ Slavoje Kojetín se začátkem vždy v 19,30 hod.

Cena předplatného:

I. místo	63 Kčs
II. místo	58 Kčs

studenti sleva 50 %.

Příhlášky na předplatné přijímá Osvětová beseda, Kulturní dům, Gottwaldovo nám., telefon 349.

Zbýlé vstupenky na jednotlivá představení budou pak v předprodeji v prodejně Knihy na Gottwaldově nám.

PRŮVODCE MĚSTEM A JEHO OKOLÍM

K zamyšlení na aktuální téma:

KOUPALIŠTĚ STAVBA ČEKÁ NA BRIGÁDNÍKY

Nikdo z nás nepochybuje o správnosti rozhodnutí, které vzešlo z předvolební kampaně, aby v našem městě bylo vybudováno koupaliště. Účastníci veřejných schůzí se jednomyslně vyslovili na podporu této akce a v loňském roce uzavřelo skoro 2000 občanů na toto dílo závazky, které představují přes 20.000 hodin. Tento počet hodin a nadšení, které bylo a doufáme, že dosud trvá, však ještě nebylo proměněno v dílo. Je, bohužel, skutečností, že výstavba probíhá dosud neuspokojivě i přesto, že jsou jednotlivci, kteří zde odpracovali již v průměru 30 i více hodin, jako soudr. J. Janota, F. Zůvala, F. Kafka, J. Kroupa, F. Pátek, J. Doležel a další. Rovněž závody, jako mlýn, textilkůže, OSP i školy začaly pomáhat. To jsou první výsledky a příklady, za něž patří dík a uznání. Zatím však chybí masový nástup.

Chceme-li zlepšit stav, postoupit s prací kupředu a co hlavně, chcete-li se co nejdříve koupat, pak musíme všichni bez rozdílu mít větší pochopení a přiložit ruku k dílu.

Naše koupaliště je zařazeno jako svépomocná akce občanů a může být tedy zbudováno jen dobrovolnou prací občanů tak, jak byly zbudovány poslední akce většího rozsahu, mezi něž patří stadión, požární zbrojnice, kašna aj. Chceme-li tedy, aby bylo co nejdříve hotovo, je zapotřebí proměnit nadšení urychleně ve skutečný čin.

Předseda MěstNV Kojetín Radoslav Doležel.

ŽIDÉ, KTEŘÍ PROSLAVILI KOJETÍN

Pro Kojetínský kulturní kalendář napsal prof. dr. Richard Feder

V létě roku 1843 pochovali kojetínští Židé za velké účasti celého města svého mladého, milovaného rabína Jakoba Karpelese, který jen 20 měsíců v jejich středu žil a působil. Utonul při koupání v Moravě, když se pokoušel zachránit tonoucího hochu.

Hned po tom hledali kojetínští Židé náhradu za něho a tu jim byl co nejvřeleji doporučen Jakob Brüll, narozený r. 1812 v Novém Rousínově. Povolali jej a přinuli k němu a on k nim. Měl hluboké vzdělání, široký rozhled a zlaté srdce. Měl plně pochopení pro dobu ve které žil, pro dobu odumírajícího nevolnictví a rodící se svobody. Až do roku 1848 směli kojetínští Židé bydlet jen ve své židovské ulici. Byli tam velice stísnění, neboť bylo jich přes 400 a měli pro sebe jen 45 ponejvíce přizemních domků a měli v nich i své krámy a dílny. Platili císaři vysoké daně, ale přesto měl jen nejstarší syn právo oženit se. Ale i ti druhorození měli touhu po rodinném životě a viděli kolem sebe krásné milé dívky. Toužili po nich a brali si je. Dávali se za temné noci tajně oddat, ale jejich děti sluly po matce a byly zapsány do matriky jako nemanželské. Kojetínská šlechta měla nad Židy svrchovaný dozor, ale byla k nim tolerantní a zamhouřila často obě oči, když se Židé neřídili zastaralými předpisy. Jednání o uvolnění těchto poměrů bylo vleklé a Židé byli již netrpěliví. Jejich rabín Jakob Brüll je nabádal k trpělivosti a radil jim aby se připravovali na dobu osvobození, nabádal je, aby posílali všechny své děti do židovské školy a dohlíželi na to, aby se naučily dobře jazyku svého okolí a jazyku německému. On sám mluvil správnou němčinou a netajil se před nikým, že je milovníkem hudby. Dožil se v Kojetíně slavného převratu v roce 1848. Tešil se,

že si Židé najímali krámy a byty ve městě a že dávali své syny do veřejných škol, jež jim byly až do březnové revoluce zakázány. Rmoutilo jej ovšem, že se mnozí Židé stěhovali z Kojetína a usazovali se v Olomouci, v Brně a v Mor. Ostravě, neboť tím se jeho obec zmenšovala.

Jakob Brüll byl hlubokým znalcem Talmudu a znamenitým učitelem. Proto přicházeli k němu žáci z blízka i z daleka a on je připravoval pro rabínské studium. Byl literárně činný, a uveřejňoval své studie v různých židovských časopisech. Neúnavně pracoval na svém velkém díle „Mevo hamišna“. Jeho první díl vyšel v roce 1876 a druhý v r. 1885. Krátce před svou smrtí vydal ještě obsáhlé dílo a nazval je — „Ben zekunim“ — „Plod stáří“.

Měl velkou radost ze svých dvou nadaných synů Nehemiáše a Adolfa. Oba vyučoval v talmudických disciplínách a oba absolvovali jako externisté kroměřížské gymnasium a pokračovali ve svých studiích na rabínském semináři ve Vratislavi. Oba tam dosáhli rabínského aprobace a titulu doktora filosofie na tamní universitě. Nehemiáš dostal pak místo v Bzenci, ale působil tam jen krátkou dobu. Svými vědeckými pracemi upozornil na sebe německé učence a jejich přičiněním byl povolán za rabína do Frankfurtu nad Mohanem. Vyvíjel tam velikou činnost, ale musel bojovat proti tamní ortodoxii, a to mu bylo odporne. I vzdal se po dvacetileté činnosti svého rabínského úřadu a věnoval všechny svůj volný čas židovské vědě. Jeho studie zabírají 10 svazků a mimo to uveřejnil přemnoho článků v různých vědeckých časopisech. Všechny podávají důkaz o jeho neúnavné pili a bystrém duchu. Zemřel mlád ve věku 49 let, roku 1891. Zanechal po sobě knihovnu, jež čítala 10.000 vědeckých děl. Získala ji městská správa frankfurtská a byla základem její velké městské knihovny.

Jeho mladší bratr našel zaměstnání ve Frankfurtě nad Moh. jako učitel židovského náboženství. Založil tam vědecký spolek a redigoval po 28 let časopis, jehož dílem bylo popularizovat židovskou vědu. Sám se věnoval

hlavně studiu překladů Písma svatého a luštil jako filolog cizí slova, jež se vyskytují v talmudické literatuře.

Oba Brüllovi synové lpěli na svém otci, udržovali s ním písemné styky a přijížděli každoročně za ním pokud žil, i po jeho smrti, jež nastala v r. 1889.

Větší slávy nežli Nehemiáš a Adolf Brüllovi dosáhl jiný kojetínský rodák jménem David Kaufmann. Narodil se v židovské ulici 7. června 1852. Kráčel touže cestou jako Brüllovi synové. Navštěvoval v Kojetíně po několik let židovskou školu a studoval jako externista na kroměřížském gymnasiu. Denně proseděl několik hodin při biblickém a talmudickém studiu u rabína Jakoba Brüllla. Měl znamenitou paměť a vše co slyšel nebo četl, mu utkvělo v paměti. I on se odebral na rabínský seminář do Vratislavy a dosáhl na tamní universitě hodnosti doktora filosofie.

V semináři byl skvělým posluchačem a všichni profesori si ho vážili. Když dokončil své studium, nabídl mu berlínská velkoobec místo rabína. Promluvil tam sedmkrát o podzimních svátcích a jeho řeči byly tak skvělé, že je na přání posluchačů vydal tiskem, ale místo rabína v Berlíně nepřijal, neboť téhož roku byl zřízen rabínský seminář v Budapešti a nabídl Kaufmannovi stolicí židovských dějin, filosofie a homiletiky. On přijal s radostí toto místo i s podmínkou, že se musí v krátké době naučit maďarsky. V Budapešti se oženil. Vzal si za ženu dceru bohatého obchodníka a měl k dispozici značné hmotné prostředky. I zřídil si velkou vědeckou knihovnu a stále ji doplňoval. Sbíral hebrejské a arabské rukopisy, studoval je bedlivě a mnohé vydával na své útraty. Sehnal i mnoho vzácných unikátů a zaměstnával v různých městech učence, kteří mu opisovali v tamních knihovnách uschované rukopisy. Zejména kniha Židovky Glückel von Hammeln ho učinila populárním. Je to kniha manželky velkého německého obchodníka, která brala, třebaže měla asi 15 dětí, živou účast na manželových obchodech, jezdila s ním daleko široko a po jeho smrti vedla jeho obchod dále. Třebaže měla plnou hlavu starostí o své děti a

vnuky a mnoho společenských povinností, přece usedala večer ke stolu a sepisovala své zážitky s takovou živostí, že získáme četbou její knihy názorný obraz o poměrech doby, ve které žila.

(Pokračování příště)

25 28 32
38 40 49
(10)

Kojetínský kulturní kalendář
vydává Osvětová beseda Kojetín.

T 07 61412 MTZ 11 66 5940